

Gustaf i Lekså och jag
hade varit i Deragården en
kväll, och vi var rätt bra i
ordning när vi gick hem. Som
vi kom vid August'a lagård,
sick jag ses en stor rann-
brant hund komma lufsandes
med eld i munnen och hal-
sen. "Titta där, Gustaf," skrek
jag. Men han såg inget,
och som jag så det, förtram

hundra. Han hade väl näst
med den sålige att göra, det
är klart. Men om av det fick
jag inte.

47.

47

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVSpele-Lasse.

Han var speleman och
han hade lärt sig spela av
Härken. Han hade varit honom
både vid Rådaölen tre tredags-
nätter i rad. Första gången
frågade han honom, om han ville
ha fingrarna vända efter fisken
eller fisken efter fingrarna. Då
svarade han jockas, att han ville
ha fisken vända efter fingrarna,

Jön annars kunde han⁷⁹⁸ ha vridit av
dom på honom. Lida natten ~~gick~~
Egde-Lasse ~~och~~ Wäcken 24 skilling
och en smärre kotte i läropengar.
Det behöfve inte vara en bratt
djur, men det skulle vara en
enfärgat. Wäcken gick igenom
varanda bit på djuret och kiffade
han då en enda här som hade
annan färg, så fick de djuret
i huvudet, när de gick ut genom
sitt dörr på natten. Och det tog
så de drog av det.

På guldgården blev Lasse lite
konstlig, på han trodde, att han
hade fått en stor arm i sig.

Jfr. En annan
uppgift fr. samma
berättelse.

49
49

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Maland
Vista
Skärstad
sept 1928

798

nytt Brev Söderberg
u
brev Aug. Karlsson
Söringe

70

50

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var en piga uppe
i Källeryd i Haurida som hade
pruckit vattnen ur 'ett dike
under Bäckslå (störstidre). Och
det är väl många, som har
gjort det både för och senare.
Fast bra ska det ju inte vara.
Men den här pigan fick så
harka och slag ut och blev tjock
så de mest krodde, hon var på
det viset. Det var ingen, som

begrep sig på det. Hon sökte öf-
for me' annars. Men en dag
fick hon såu' farlig hosta - värre
än någon gång förut. Rätt som det
var hostade hon upp en såu'
farligt fullt och konckigt djur. Det
var ingen, som hade sett något
sådant för, men de slog inte
ihjäl det, utan de lag in det till
en såu' & där museum eller
vad det är, det kallas. - Men
det var förstås någon skit i vä-
net, som väkte i magen på
henne.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var en kare, som
hade fått en arve i sig, och
han kunde inte få den ur sig
på något vis. Men så var
det en som lärde honom att
han skulle ta två stenfötter och
lägga ^{varna} brödkake emellan, på
det blev ingen på fäken. Och
sen skulle han lägga stenfö-
ten framför munnen på sig,
så skulle fick luften på en-

man för sån iunna ska ormar
 vara alldeles stolta i. Och han
 gjorda så som han hade blivit
 lärd, och ormen kom och jag
 lade ut ur munnen på honom,
 groo som en arm. Men inte nog
 med det för efter honom kom
 fyra ungar utringlandes. Ormen
 hade ynglat därinne. Sen gick
 de alldeles rycka bort karlen
 för ~~ungrarna~~ ormarna var alldeles vilda
 och ville bara in igen.

Att överföra makten från en
hjon till en annan.

På Västana hade de
en kusk, som kunde det.
De brukade alltid ha flera
par hästar, när de körde
skvarstomar upp till sten-
bryggerierna i Östergötland
från i Liden. Men den här
körde upp en sten till Ödes-
hög med sina hästar en-
samt. Han hade en annan

798
dräng med sig, och det är
han som lalat om det. När
de kom till första backen
bortom Väskana började häs-
tarna inte vilja arka men
kuskerna gick bara fram till
dem och kusslade lite! och
sen drog de, så det visade
om det. Och när de kom fram
var inte hästarna bretta
en gång. Men hemma stod
sarna vita av "lör." Det
var de, som hade fått dra
ishället.

55.

55

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Nå de hårde landsvägen
hittade man för i tiden, så var
det ett ställe nästan nere
vid Södra skolan, som det
var nästan länge att kom-
ma förbi, sen det blivit
mörkt. Gläskarna skams-
de och förde sig inte ut
pläcken. När de gick
och slog dom. Men de skulle
de vara på fram till kvällen.

lyfta på huvudlaget och gyll-
ta tre gånger genom det. Sen
gick det igen och det med
fart, för hästarna blev som
om de hade varit stolta.
Men de gick huka sig
ner, när de gick fram till
hästen, så de inte hade
huvudet över ryggen på
konen. För då hände det, att
de gick stryke.

Boorne.

Det var när jag bjöd
hos August i Leksåbo. Jag
skulle gå ner och göra i ord-
ning i bön, för vi skulle sitta
på och vackra kött. När jag
kom in, fick jag se en stor
käg med efternyttor i ena
hörnet. Och August var ute
på planen, så jag skrek till
honon: "Här i på på huset."

Har inte eftermyror, byggt
stack här inne. - "Hälsan
heller," sa August, "låt mig
se. Nej, akta dig där! Det
är inga eftermyror. Det är
en boare. De kan dela på
sig på det viset, om de blir
störda." Men vi sagade ihop
hela hägen - och det blev
två stora skufflar av en - och
bar ut en utavfr. Och efter
en liten stund var han borta.
Då hade han gått ihop och
ringlat bort. - Men jag har
aldrig sett någon mer, varken
frö eller senare. Och jag vet
inte mer om dem än vad August
talade om för mig då.

59.
59LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVHjälörnen.

Min far - han var
pojke då - skulle gå med
order, för farfar var kuckel,
sitt dugu'ens. När han kom
på berget vid Låusa-Johans
pick han så en förskräck-
ligt långt och stort huss
liksom bredvid vägen. Först
fruktade han inte vad det var
men sen begrep han ju, att

Det var en tjularen. En precis
som han hade gått förbi ho-
nom, slog han ihop sig och
blev som en brilla. Och sen
rullade han efter honom an-
da ner till vägen nästan.
Men far sprang för brinnan-
de livet och lyckades komma
undan.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVDrake.

Det var när jag var
barn. Vi var och plöskade
blåbär i Halla häggel och
vi fick se den där pulingen
uppe i backen. Där var en
stor källa, där det aldrig
fröt vattnet och draken låg
vid den. Han såg ut som en
orm, men var tjock, som jag
är om livet. Och så hade

han mau och vingar. Men vi
blev frskrämda och kilade, så
~~vi~~ vi sig' en aldrig föra sig.
— de ville gärna vara vid
källor och vatten drag.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var på ett ställe
som en drake gick fram sig
bussst och lå' sig, så de var-
ken kunde gå ut eller in.
Men då tänkte karlen, att det
var lå' märkvärdigt, om det
inte skulle kunna gå att bli
av med acet. Och han tog
och sköt på honom. Men det
odjuret hade fjäll på sig, så
det tog inte, utan han fick
slänga bössan och springa in. Ints.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVDrake (forts.)

Draken skulle med en friskis men till all lycka på hängde det en gammal rock på dörrposten och draken trodde att det var karlen.

Den gav han sig på och piskade på det knäppt fanns en tråd kvar. - Men sen samlade de ihop pärris och kalur till det skälle, där draken hade sitt bo. Och en

kväll, när han hade gått och
lagt sig, kullade de på och
brände upp honom.

["Ja, men, sålode han sig med
det?," frågar hans kusine.

"Ja, du förstår han hade vil
sommat och vaknade inte
utan blev krävd av röken",
blev svaret.]

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

In makten ifrån hästar.

Uti de skulle över-
föra makten från andras
djur till sina egna. Så skär
de hästen - eller vad det nu
var för ett djur - i munns-
vika! Så det kom fram ett
par droppar blod. Blodet lag
de upp på en brödbit eller
sockerbit, som de sedan gav
sina egna hästar.

Den där gamle Johannes som
både var en Pytté-Jussens
— han hade varit borgare
på ett av Skärshattens jor-
resken — fick ikering och
skas västar för folk på det
viset. Men så fick han
beta skattekäraren i all
sin tid också.

67.

67

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVMot Landväik.

Skulle man nappa där en
gäst på en igelkott och peta sig
i landen med. Det ljälpte ju
att det var synt om igelkott-
ten, när man nappade där gäst-
en, det gjorde ont. Det gick inte
med bara fingrarna, det fick
en lov ha en lång kila.

Småland
Vista
Skarsgård
Maj 1928

798

Upprättad av Bengt Lööfberg
Redigerad av Aug. Karlsson
Söringe

69

69

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vård.

Det är vissa personer, som
har vård för sig, så det betyder
att i förhållandet, innan de
kommer.

Tonlar.

Tontarna skulle ha utat
varje torsdagskväll och en om-
gång nya kläder var jul.

Torutar.

Bar talte om, att när han
hjänte i Örnarp såg han Torutar
stå och töska på lagan. Han var god-
frång, så han var lyckas var dag
och hörd, för Örnarp hörd till
lyckas på den tiden. En morgon
när han kom ut och skulle vä-
na hästarna såg han, att laga-
porten stod öppen och att det var
bra giss därinne. Och så hörd
han, att det var bra, om "trach"

med slag därinne. Han trodde
ju att det var spöken, men sen
så skarp en att det var konster.

Där fick de aldrig ha några
dörrar låsta eller ha några mysk-
lar i kökarna. Det fick de aldrig
ha på sådana ställen, där de
kunde komma, om de så var borta
allihop, så huset stod öf. de
måste alltid ha fri tillgång öf-
allt.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVStamma blod.

Jämn i Gata' kunde stamma
ma blod. Han kom bort till
Dr. Mungius - det var när
han var kyrkoherde här -
och ville köpa råg av honom för
på den tiden köpte de fattiga
aldrig mjöl om man för tiden utan
de köpte de råg och gick till
koarna med. Men doktorerna bror-
te honom att av honom gick inte

jag inte någon ryg. Och de
 hade dockom köpt sig en ny,
 gammal häst i följa. Och ho-
 fick blodstötning och våll på
 sin dö, och de skickade de jöns
 bud till jag och ville att han
 skulle stämma blodet på hen-
 ne. Men han svarade bara:
 "att nu säger jag likadant,
 om dockom så till mig, när jag
 var där och ville köpa ryg.
 På dockorns hästar stämmer
 jag ingen blö! De ligger
 och bad honom men han
 ville inte ändra sig. Och han
 lät det gå så långt att han
 la igen ögonen. Men då
 stämde han blodet, så han
 blev bledad.

 LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVBlodlämning.

Anders i Nygården i Hof
kunde stämma blod bara
han fick veta deras ärtal
som hade blodflödet och deras
namn och var de bodde och
befanns. Han kunde stämma
blodet ägonblickligt men
det skulle vara färgigt.
Så då kallade (= kallade?)
blodet i dom, så han fick

las på de det 798² om p².

76.

71

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Luders i Uggården i Hof
hade alltid fina hästar men
så kunde han kussa med om
veckor. De var vilda, på de
gick på bakbenen. En gång
när han var i stan hade
han satt om utaf en han-
delsbod alldeles invid apoteket
utan att slå kummen om fram-
benen på om, som det var
lag, att det skulle vara. Men

det behövdde han ju aldrig göra
ju där han satt, om där stod
de, och ^{det} stod inte till ju någon
annan heller än köra om
ur stället. Så han bryste
sig inte om'et. Men det kom
en polis in och så: "Ja det Ni,
om sätt era hästar utan-
ju?" "I kors, sitter de när
jag gick in, 'stod om', kor-
rade kunders. "Ja, det är inget
att skoja om, utan gå ut och
ka i förmärna och det ge-
väst", sa polisen. "Ja, jag skän-
ker en så hästar och åke-
kyg om I kör om härifrån",
lovade kunders. Och de försök-
te och slog om och smackade

798
men de ~~får~~ se sig bara
på halsbensen om förde sig
inte ut på åker.

79.
79

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVMara.

Det var en fin herre
som var evigaste natt blev
marrieden och han sökte
både likt och olik för det,
men det var ingenting som
hjälpste. Men så var det en
klöklig gubbe, som lärde honom
att han skulle ha sin fräns
inne hos sig om natten. Och
då var det i "medrag" (= öpp-

ningen mellan ett par stockar
i väggen. När Krängen
varnade att han blev
sjukt på natten skulle
han sätta i en bit äls,
så skulle de få se vem
det var, som red honom.

På morgnen när her-
ren vaknade stod där det
gramaste prunkmuseet vid
sängen alldeles nakt. Och
inte visste hon varifrån hon
var kommen och inte visste
han. Hon skamade där i alla
fall och de gifte sig.

Men så kunde inte Kräng-
en lida, utan han kallade om
sin herren, hur det hade gått Pnts.

Mara (Forts.)

Lite, och att en kusse-gubbe
hade lärt honom, var han
skulle göra. Och då lag han
med sig sin hustru in i
det rummet, där han hade
legat den natten hon kom
och frågade henne om hon
verkligen inte visste varifrån
hon var kommen. "Hej, det
visste hon ju själv inte. Jo,
härifrån", så då han och

lag ut stickan ur nedraget
som drängen hade stoppat
igen. Men då försann hon
ut genom hålet och aldrig
såg han röken mer av
henne.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När, det är sådana,
som inte har något hår var-
ken i armbåterna eller på
huvudet. Jag har själv fjä-
rat dräng ihop med en
som var slät som en sön-
dag över hela kroppen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVBlodslämnings.

Petter i Uppsigtet hade
tagit ut en land på mig,
och fridärvalt pulssåden i
kåsen på mig, så jag höll
på att fribloda. Jag ljånade
i skackerst på den tiden, så de
hörd mig till skän och så
skände sken kunnat det
med Petrusma. Och han fr-
bjöt mig att arbeta på en må-

vad för då kunde jag på må-
 gon blöddning igen, så jag
 strök med. Men jag gick
 däckarna och knäpade lite
 för jag tyckte det blev för dyrt
 att gå en hel månad utan att
 gå en grävd. Men en dag
 gick jag näsblod när jag
 gick hemma och arbetade,
 och det var så det skedde
 en spruta ur näsan. Men
 då blev jag förskrämd, så
 jag sprang så att jag kunde
 upp till gamla skolan (3-4
 kilometers väg). Det blödde
 hela vägen så jag såg ju
 tydligt ut när jag kom dit
 upp. Men när så bara,

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Frits

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVBlodstämning (forts.).

När jag kom in: "Sätt dig!" och
så gick han ut och kom
in med två små träkilar
och lag en droppe blod på
vardera. Som lag han med
sig ut, och jag hörd, där jag
saw, hur han gick där
ute och ordnade med näst.
Det låt som han hade knackat
~~at~~ med en liten hammare
och som han knackade därute

saklade blodet av. Så lillade
han in i förren och frågade:
"Hur går det?" Och sen gick han
ut igen och knackade på dörren,
lyckte sig. Men man fick
aldrig veta riktigt, vad han
gjorde därute, för han talade
aldrig om det. De gissade
att han hade ett brev med
gramskiva och skoleg, och sen
satte han in kitarerna i stego-
na, så att det blev tre slags
trå i samma burt, för de var
varken av ett eller grann. Men
det har han aldrig talat om
själv utan det är sånt, som
de ha gissat sig till.

87.

87

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV